

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team

Team Beleid Ruimtelijk Domein

Nummer

Kenmerk

Raad d.d.

2 november 2022

Paragraaf begroting

2B

Portefeuillehouder

C.D. (Daniëlle) van Bentem

Steller

M.E. (Martijn) Kok

Datum

19 augustus 2022

Onderwerp: **Verstedelijkingsstrategie**

Onderzoeksagenda gebiedsuitwerkingen

Geadviseerd besluit

1. Het 'Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel I) vast te stellen;
2. De 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-A) met daarin het hoofdstuk 'Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-B) als basis voor de verdere uitwerking van de gebiedsuitwerkingen en het te sluiten akkoord vast te stellen;
3. Bij de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley - in de Gebiedsuitwerkingen - geen verdere overwegingen mee te geven.

Toelichting op beslispunten

Eind 2021 stelden de gemeenteraden van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (18) en Regio Foodvalley (8) het eerste deel van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley vast. Ook Provinciale Staten van Gelderland en Utrecht stemden hiermee in.

In overleg met het Rijk werd dit eerste deel ook vastgesteld als inhoudelijke basis voor verdere samenwerking (tussen het Rijk, de provincies, de waterschappen, de regio's en de gemeenten).

Bij de behandeling van het eerste deel (in gemeenteraden en staten) werden vragen, moties en amendementen gesteld en ingediend. In het 'Wijzigingsdocument Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Bijlage 1) is deze input gerangschikt en van een behandeladvies voorzien. Na vaststelling van dit wijzigingsdocument worden de wijzigingen in het eerste deel (het 'Verstedelijkingsconcept') verwerkt.

Het werken met de op hoofdlijnen geformuleerde strategie vraagt om inzoomen. Dit concretiseren vindt plaats in zogenoemde gebiedsuitwerkingen in acht verschillende deelgebieden. Als eerste stap in deze gebiedsuitwerkingen zijn nu opgavebeschrijvingen opgesteld: de 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' bevat de onderzoeksagenda's per deelgebied (Deel II-A) én het hoofdstuk 'Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-B); dat is een beschrijving van het

vervolgproces waarin we samen werken aan de uitvoering van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley.

Doel en beoogd effect

De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley beschrijft - met als leidend motto 'Meer landschap, meer stad' - welke voorwaarden en principes nodig zijn om de groei te accommoderen en tegelijkertijd de groene leefkwaliteit te versterken. Dit vergt een nauwe samenwerking tussen alle overheden: regio(gemeenten), waterschappen, provincies en Rijk, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven.

Status

De gemeente Renkum is en blijft verantwoordelijk voor het eigen ruimtelijk beleid.

De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley heeft formeel geen juridische status, zoals een omgevingsvisie of een bestemmingsplan dat wel heeft.

Tegelijkertijd is de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley niet vrijblijvend.

We hebben de strategie met elkaar opgesteld en ook onze gemeente heeft (mede op basis van al door de gemeenteraad vastgesteld beleid) ambtelijk en bestuurlijk bijgedragen aan de totstandkoming van deze strategie. In het hoofdstuk 'Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (pag. 90 e.v. in de 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen VS ANFV') staat hoe wij op lokaal niveau met de verstedelijkingsstrategie moeten werken en hoe de uitgangspunten van de strategie moeten worden vertaald in ons eigen ruimtelijk beleid.

Argumenten

1.1. Het Wijzigingsdocument laat zien hoe wordt omgegaan met eerdere raadsvragen, moties en amendementen

In het najaar van 2021 kwamen diverse vragen, moties en amendementen aan de orde bij de behandeling van het verstedelijkingsconcept ('Deel I'). In het wijzigingsdocument is de input gerangschikt en van een behandeladvies voorzien. In sommige gevallen leidt dit tot voorgestelde veranderingen in 'Deel I'.

2.1. Onderzoeksagenda's gebiedsuitwerkingen geven richting

De onderzoeksagenda's geven per deelgebied inzicht in de *positionering*, de *integrale onderzoeksvraag* en de *kernopgaven* (gerelateerd aan de bouwstenen leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen) met mogelijke oplossingsrichtingen. De (al in Deel I) vastgestelde ontwerpprincipes zijn hier getest en uitgewerkt. De opgavebeschrijvingen sluiten af met een onderzoekagenda. De hier opgenomen kwesties zijn agenderend voor de regionale samenwerking. Dit zijn de zaken waar partijen in een deelgebied op korte en lange termijn samen aan willen werken. Ook zijn ze een belangrijke houvast voor het omgevingsbeleid.

2.2. Onderzoeksagenda's Gebiedsuitwerkingen zijn gebiedsgerichte input voor het verstedelijkingsprogramma

Naast de ambities in individuele gebieden zijn er ook hoofdlijnen te onderscheiden. We noemen dit de *kernopgaven* die voor (grote delen van) de regio's randvoorwaardelijk zijn om de benodigde groei te kunnen accommoderen (op de in Deel I van de Verstedelijkingsstrategie beschreven wijze). Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- De opwaardering van de (inter)nationale A12/spoor-corridor vanuit de Randstad naar Duitsland als aorta voor de bereikbaarheid en ontsluiting van de regio.
- Het verbeteren van het samenhangende regionale mobiliteitsnetwerk met aandacht voor HOV-verbindingen, mobiliteitshubs, snelfietspaden, binnenstedelijke mobiliteitsopgaven Foodvalley-Zuid (inclusief spoor Ede-Barneveld), Arnhem en Nijmegen (inclusief gebiedsaanpak N325/A325).
- Het verkennen van mogelijke versterking en uitbreiding van de ecologische kwaliteit en recreatieve waarde van natuur in het kader van het Deltaprogramma, programma

Onderwerp

Verstedelijkingsstrategie Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen

Datum

19 augustus 2022

Kenmerk

113359

Pagina

2 van 4

Klimaatadaptatie, programma natuurherstel en het NPLG.

- Het realiseren van 5.000 hectare extra groen in en om de stad in landschapszones door middel van een zogenaamd groen-blauw-raamwerk.

Via de onderzoeksagenda's in de deelgebieden én de bovenstaande randvoorwaarden werken we verder aan de gebiedsuitwerkingen en het Verstedelijkingsakkoord. Voor een deel bevat dit akkoord naar verwachting concrete afspraken over te realiseren ontwikkelingen, maar ook procesafspraken over wat verder moet worden uitgewerkt, de onderlinge samenwerking en de organisatie van de uitvoering. Het streven is om de hoofdlijnen met het Rijk af te spreken in het BO-MIRT¹ van november 2022.

2.3. Verstedelijkingsstrategie helpt Omgevingsvisies: als input of bij uitvoering

Als regio's laten we zien hoe we bijdragen aan nationale doelen. Tegelijkertijd helpt de Verstedelijkingsstrategie bij het realiseren van eigen ambities. Door ons te concentreren op het schaalniveau van de gecombineerde regio en tegelijkertijd goed in- en uit te zoomen naar lokaal en (sub)regionaal niveau, komen we tot relevante input voor lokale ontwikkelingen. Zo kunnen we een verbinding maken met bijvoorbeeld onze lokale Omgevingsvisies en daarvoor een extra stimulans geven. Omdat onder andere woningmarkt, economie en mobiliteit (boven)regionaal zijn, biedt de Verstedelijkingsstrategie op dat schaalniveau input voor het opstellen van komende of te actualiseren Omgevingsvisies of draagt juist bij aan uitvoering van recent vastgestelde Omgevingsvisies. Door de regionale Verstedelijkingsstrategie te (blijven) verbinden met lokale Omgevingsvisies wordt ook de betrokkenheid van gemeenteraden/Provinciale Staten in hun kaderstellende rol versterkt.

Betekenis voor de gemeente Renkum en relatie met de Omgevingsvisie

De strategie is gericht op het realiseren van een sterke regio die de grote opgaven die op de regio afkomen kan opvangen. De betekenis van de strategie voor onze gemeente is relatief beperkt, omdat de verstedelijkingsopgave binnen onze gemeente beperkt is. Dat blijkt ook uit onze omgevingsvisie; van grootschalige verstedelijkingsopgaven is geen sprake en waar wel sprake is van verstedelijking kan dat grotendeels worden opgevangen binnen de dorpen. Het aantal zoekgebieden voor stedelijke functies buiten de dorpen is beperkt. De kracht van de gemeente Renkum zit hem in de ruimte en het groen die we de regio kunnen bieden. Ruimte voor ontspanning, recreatie, beweging en natuurbeleving in ons diverse landschap van bos- en natuurgebied, Renkumse enclave, beekdalen en uiterwaarden.

Kanttelingen

1.1 Een verstedelijkingsstrategie is geen verstedelijkingsvisie

De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley schetst een zogenaamd 'adaptief ontwikkelpad'. We bedoelen daarmee dat de Verstedelijkingsstrategie ook inzicht geeft in welke keuzes op een later moment worden genomen. We gaan een langjarige samenwerking aan en voor veel mogelijke oplossingsrichtingen of maatregelen is nader onderzoek nodig. Daarmee staat dus nu nog niet alles vast en is er nog flexibiliteit. Als kader hanteren we daarbij het perspectief en de ontwerpprincipes uit het Verstedelijkingsconcept ('Deel I'). Zo geven we de langjarige samenwerking met het Rijk vorm.

Aanpak/Uitvoering

Nadat de 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' door gemeenteraden en Provinciale Staten is vastgesteld, werken wij deze gebiedsuitwerkingen, samen met de provincies Gelderland en Utrecht, in 2023 uit in programmatische keuzes en investeringen. Dit zorgt voor een goede basis voor het zogenoemde 'ruimtelijke arrangement' dat Gelderland en Utrecht in oktober 2023 aan het Rijk moeten aanbieden.

De provincies hebben immers van het Rijk de opdracht gekregen een "ruimtelijke puzzel" te maken: de opgaven voor wonen, natuur, energie, landbouw en economie per gebied in samenhang

¹ Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport

Onderwerp

Verstedelijkingsstrategie Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen

Datum

19 augustus 2022

Kenmerk

113359

Pagina

3 van 4

in kaart brengen. De Verstedelijkingsstrategie² in het algemeen en de gebiedsuitwerkingen in het bijzonder bieden genoeg aanknopingspunten voor de ruimtelijke puzzel in de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen en de Regio Foodvalley. We verkennen daarbij samen met provincies en ministeries welke verbinding met andere programma's nodig is.

Financiële consequenties

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Als uit de Verstedelijkingsstrategie financiële consequenties volgen, vindt hierover aparte besluitvorming plaats.

Bijlagen:

1. Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (betrekking hebbend op het al eerder door gemeenteraden en Provinciale Staten vastgestelde Deel I en hoe om te gaan met vragen, moties en amendementen die tijdens de vaststelling zijn gesteld en ingediend);
2. De 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-A, pagina 1-90) met daarin het hoofdstuk 'Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' (Deel II-B, pagina 92-98).

² Door het Rijk zijn de Verstedelijkingsstrategiegebieden in Nederland 'hernoemd' tot Novexgebieden. Dit zijn (onder andere) de voormalige gebieden met een Verstedelijkingsstrategie, waarin verschillende programma's van Rijk samenkomen.

Onderwerp

Verstedelijkingsstrategie Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen

Datum

19 augustus 2022

Kenmerk

113359

Pagina

4 van 4